

‘Artsen hebben mij onnodig bang gemaakt’

Basten Quaedvlieg (47) heeft scoliose, wat in de volksmond een bochel wordt genoemd. Zijn leven zou één groot drama worden, voorspelden artsen. Maar het liep heel anders. ‘Ik was beter af geweest als ze me met rust hadden gelaten.’

tekst Amber Dujardin foto's Patrick Post

Nog steeds gaan de nek-
haren van Basten
Quaedvlieg over-
eind staan als hij het
ploppende geluid
hoort van een dopje
dat van een viltstift
wordt getrokken.

Hij zit het liefst met
zijn rug naar de muur, zodat hij zeker weet dat er achter
hem niets gebeurt. En als iemand hem onverwachts
aanraakt, gaat er een rilling door zijn lijf.

Het zijn overblijfselen van zijn bezoeken aan het
academisch ziekenhuis in Nijmegen, waar hij als kind
geregeld naartoe moest. Daar tekenden de artsen met
viltstift op zijn kleine lichaam, tapten ze bloed uit zijn
hand en zetten ze hem zonder uitleg voor een groot
röntgenapparaat in een 'kille, akelige ruimte'.

Zonder omhaal noemt Quaedvlieg zichzelf 'de klas-
sieke gebochelde': hij werd in 1978 geboren met een
dubbele scoliose, een vergroeiing in zijn wervelkolom
die daardoor een s-bocht maakt. In zijn boek beschrijft
hij de medische mallemlolen waar hij vanaf zijn geboor-
te in belandde. Het begon met een vervelende brace die
hij 22 uur per dag moest dragen tot hij zestien jaar was.
Een operatie aan zijn schouderblad zorgde tijdelijk voor
een verlamde arm.

Ondertussen schotelden de artsen zijn laagopgeleide
ouders uit het Zuid-Limburgse Heerlen een sombere
toekomstvisie voor: de kleine Basten zou waarschijnlijk
nooit gaan praten, zijn motoriek zou achterblijven, en
vanaf zijn dertigste levensjaar zou het allemaal snel
bergafwaarts gaan.

Maar hier zit Quaedvlieg, 47 jaar, onder een bloeien-
de magnolia in de weelderige tuin van zijn 'stamhotel'
The Grand in Amsterdam. Hij oogt energiek en stijlvol,
en beantwoordt beslist niet aan het beeld dat de artsen
in zijn jonge jaren hebben geschetst. Hij is inmiddels
jurist en werkt fulltime bij de Rijksorganisatie voor
ontwikkeling, digitalisering en innovatie in Den Haag.

In 2018 zette hij een landelijk netwerk op voor ambte-
naren met een handicap en ambitie: The League of Ex-
traordinary People (sinds dit jaar kortweg 'de League').

In zijn nieuwe boek, *Laat mij jou helpen mij te helpen*,
schetst Quaedvlieg hoe hij jarenlang te laag werd inge-
schat door artsen, leraren en werkgevers. Dat begon al
bij zijn geboorte, toen de dienstdoende arts zijn ouders
aanbood om hem naar een kliniek te brengen. Zijn
moeder weigerde met een resoluut 'over mijn lijk'.

Op advies van docenten stuurden zijn ouders hem
naar de lomschool, want zijn bovenkamer zou vast ook
niet 'normaal' zijn. Maar Quaedvlieg bleek intelligent
en vasthoudend, en met een omweg klom hij uiteinde-
lijk op tot de universiteit. Zijn brace kon na zestien jaar
bij het grofvuil, omdat zijn aandoening toch niet pro-
gressief was, zoals de artsen hadden voorspeld.

Anno 2025 woont hij zelfstandig in een studio in
hartje Amsterdam en zwemt en eet hij in nabijgelegen
luxe hotels. Daar ervaart hij de warme betrokkenheid

Basten Quaedvlieg
Laat mij jou helpen
mij te helpen

Pluim;
160 blz. €21,99

Ik leefde met een gevaar dat nooit gekomen is

die hij als kind zo heeft gemist. “Het voelt alsof ik mijn leven aardig op de rit heb”, zegt Quaedvlieg. Hij schreef zijn boek niet uit rancune, wel uit verbazing. “Ik wil laten zien dat er constant allerlei factoren zijn die ervoor hadden kunnen zorgen dat ik uit het systeem was gestapt. En bijna al die factoren zijn onnodig.”

Hoe gaat het nu met je?

“Met mij gaat het uitstekend. Naarmate ik ouder word, wordt mijn leven alleen maar beter. Ik heb een bepaalde rust gevonden, een kadans. Ik kan de ballast van het verleden loslaten. Ik kan met hiv-artsen nu openlijk spreken over de toekomst zonder dat er allerlei onzin wordt verkondigd.”

Sinds 2015 heb je naast scoliose ook hiv. Je kunt beter een hiv-patiënt zijn dan een scoliosepatiënt, schrijf je. Hoezo?

“Ja, dat is echt zo. Mits je een witte homo in Nederland bent, moet ik erbij zeggen. Een hiv-verpleegkundige en hiv-internist beginnen met luisteren. Dat deden artsen in de jaren tachtig niet. Er is destijds door de artsen een bepaald beeld geschetst... Zo zou een patiënt nu nooit meer benaderd worden. Artsen vonden dat zij de wijsheid in pacht hadden. Nou, niets van wat zij hebben voorspeld is uitgekomen. Sterker nog: in mijn boek leg ik uit dat als ze gewoon van me af waren gebleven, het beter was geweest.”

In je kinderjaren hebben artsen een somber toekomstbeeld geschetst. Heb je het gevoel dat je in reservetijd leeft?

“Ja. Elk jaar dat ik leef in goede gezondheid, is een geluk. Dus ik ben vooral dankbaar. Kijk, er is tegen mij gezegd: als jij voorbij je dertiger jaren bent, dan wordt het allemaal heel moeilijk en problematisch. Nou, ik ben nu 47. En in de tussentijd zijn er nog twee dingen bij gekomen, hiv en osteoporose. Maar ik geloof niet dat ik de indruk wek dat ik bij de pakken neer zit.”

Nee. Naar omstandigheden zie je er blakend uit.

“Nou, dank je wel. Artsen hebben mij onnodig bang gemaakt. Ik leefde met een gevaar dat nooit gekomen is. Ik ben 100 procent afgekeurd, maar ik werk fulltime. De reden om nu mijn verhaal te vertellen, is ook dat het een verhaal is van meer patiënten. Via de League, het netwerk dat ik heb opgezet voor ambtenaren met een handicap en ambitie, heb ik contact gelegd met mensen met autisme, met andere scoliosepatiënten. Eigenlijk iedereen die nu 40-plus is en opgroeide in de jaren tachtig, zegt: er zijn toen allemaal uitspraken door artsen gedaan die totale onzin zijn gebleken.”

Basten Quaedvlieg (1978) is jurist en beleidsmedewerker bij de Rijksorganisatie voor ontwikkeling, digitalisering en innovatie in Den Haag. In 2018 richtte hij de League op, een landelijk netwerk voor ambtenaren met een handicap en ambitie. Eerder verscheen hij in de minidocumentaire *Gracieuus gehandicapt* en in de podcast *Zeven Vinkjes* van Joris Luyendijk. Hij woont in Amsterdam.

Wanneer dacht je: ik moet dit boek gaan schrijven?

“Ik had *De zeven vinkjes* van Joris Luyendijk gelezen. Daarin legt hij uit dat er mensen zijn die niet gediscrimineerd worden, en hoe minder ‘vinkjes’ je hebt, hoe makkelijker je gediscrimineerd wordt. Ik constateerde dat er niet gesproken wordt over mensen met een handicap. Dus toen ben ik naar een lezing van Joris gegaan, en ik heb hem publiekelijk gevraagd: ‘kan het zijn dat er mensen zijn die niet eens de kans krijgen om gediscrimineerd te worden?’ Joris viel stil, de zaal verstomde. Hij vroeg: ‘wat bedoel je?’ En toen zei ik: ‘jouw boek gaat helemaal niet over mensen met een handicap.’

“Ik merk vaker dat mensen met een handicap helemaal niet worden gezien. Als het over diversiteit en inclusie gaat, gaat het over ouderen, vrouwen, biculturele mensen, de roze gemeenschap. Niet over mensen met een handicap. ‘Nee’, zei Joris, ‘daar heb ik gewoon niet over nagedacht.’”

Dat is nogal een ommissie.

“Ja. Maar ook een kans. Een paar dagen later kreeg ik van Joris een berichtje. Hij nodigde me uit voor zijn podcast *Zeven Vinkjes*. Daarin kon ik mijn verhaal kwijt. Dat was een enorme opluchting. Mijn omgeving zei: wat een goede podcast, daar zit meer in. Joris dacht dat ook, dus hij heeft mij in contact gebracht met zijn uitgeverij, Pluim. Zij zagen er wel een verhaal in.”

Wat is de belangrijkste boodschap van je boek?

“Dit boek gaat niet alleen over mij. Het gaat over zorg, onderwijs en werkgeverschap. Ik koppel dat aan mijn eigen ervaringen, die dienend zijn aan het verhaal dat ik wil vertellen. En dat is: dat het oké is om gehandicapt te zijn. Mensen met een handicap vragen beleefd: ‘mogen we alsjeblieft meedoen?’ En het antwoord daarop dient altijd ‘ja’ te zijn, zonder voorbehoud.”

Je bent kritisch op artsen én bestuurders.

‘De onnozelheid regeert’, schrijf je.

“Ja. Ik zou graag willen dat mijn boek op alle >>

>> bestuurstafels in Nederland belandt. Zodat al die zevenvinkjespersonen denken: wij moeten hier iets mee. Er is een enorm arbeidspotentieel. Krapte op de arbeidsmarkt? Dat is echt bullshit. Ik verbaas me er ook over dat nieuwe geneeskundestudenten niet worden geworven bij patiëntenorganisaties. Waarom niet? Omdat die witte zevenvinkjesmannen hun artsenpositie willen behouden. Het artsengilde is een hele domme beroepsgroep. De wetenschap is vooruitgegaan, maar de mindset van artsen blijft heel beperkt.”

Dat zijn harde, generaliserende uitspraken. Doe je welwillende artsen daarmee niet tekort?

“Tja. Ik ben wat hard in mijn woorden. Maar het kan écht anders. In mijn werk heb ik kennisgemaakt met veterinaire artsen. Dat was voor mij een eyeopener. Want de patiënten van een veterinaire arts kunnen niet praten, en dan moet je eerst goed observeren. Je moet de context en het leefgedrag van een dier kennen. Pas daarna komt het medische verhaal.”

Je pleit voor een kentering binnen de medische wereld. Wat moet er veranderen?

“Onze medische techniek is gebaseerd op witte mannen van 25. Als je afwijkt van die medische norm, heb je een probleem. En je kijkt er al vanaf als je een

vrouw bent! Het medische perspectief van mannen in witte jassen wordt als superieur gezien. Maar het perspectief van patiënten, daar moet je veel meer mee doen. Ik zeg: het is *ons* ziekenhuis, van de patiënt én de arts. In die volgorde. Het is mijn behandeling, en daar mag een arts in adviseren. Let wel, daar betalen we ook voor via de zorgverzekeraars. Dus we zijn een betalende klant, net als hier in het hotel.”

In je boek vergelijk je je prettige ervaringen in luxe hotels met je onveilige ervaringen in het ziekenhuis. Jij vindt dat ziekenhuizen de optimale zorg van goede hotels zouden moeten leveren. Is dat geen onredelijke vergelijking?

“Tuurlijk niet! Kijk, hotels moeten winst maken, dus die doen alleen maar dingen die in principe geld opleveren. Daardoor zijn ze superefficiënt georganiseerd. Het gaat hier over slapen, eten, elkaar ontmoeten. Dat moet ook in een ziekenhuis geïmplementeerd worden, het moet er volwaardig onderdeel van zijn.

“Ik snap dat je in een operatiekamer geen rode vloerbedekking hebt, maar als ziekenhuis kun je er wel voor zorgen dat patiënten uitmuntend kunnen slapen en eten. Zorg dat er in de wachtkamer een vriendelijke meneer of mevrouw is die mensen geruststelt. Regel dat kinderen vermaakt worden tussen de behandelingen door. Ik vind dat er *juist* in ziekenhuizen een soort butler zou moeten zijn. Die hoeft geen champagne rond te brengen, maar een vers kopje thee voor iemand die net slecht nieuws heeft gekregen, dat moet toch wel kunnen? En waarom moeten de wachtkamers bestaan uit harde stoeltjes en een linoleumvloer?”

Je boek is activistisch: je wil niet alleen de medische wereld veranderen, maar ook het onderwijs, de mentaliteit van werkgevers en bestuurders. Krijgt je boek een vervolg?

“Daar zou een tweede boek over kunnen gaan. Ik ben daar in mijn hoofd al mee bezig. Ik wil dit boek gebruiken om in contact te komen met mensen die hier goede ideeën over hebben, en een netwerk, om een denktank te vormen over inclusieve zorg, onderwijs en werkgeverschap. Over transport kun je ook veel zeggen.

“In Nederland zijn we gericht op het medische model: we hebben mensen met een handicap gemedicaliseerd. Maar we moeten naar het sociale model. Dat betekent dat de hoogleraar geneeskunde zijn mond moet houden, en dat we veel meer moeten kijken naar ervaringen van patiënten. Dat betekent andersom dat deze doelgroep zich meer moet laten zien. Ga het gesprek aan. In mijn leven heb ik geleerd dat mensen je meestal wel willen helpen, maar ze kunnen onhandig uit de hoek komen. Snap dat de ander het goed bedoelt en dat je soms moet bijsturen. Vandaar de titel: laat mij jou helpen mij te helpen. Ik vertel nu mijn verhaal, zodat anderen kunnen zeggen: als hij dat durft, dan durf ik dat ook. Het is een uitnodiging.” <<